

Rozwiązania zadań domowych 1

Zadanie 1.

i) $a \circ b = a - b$ (naturalne)

Wewnętrzność

$$1, 2 \in \mathbf{N} \quad 1 \circ 2 = 1 - 2 = -1 \notin \mathbf{N}$$

zatem działanie $a \circ b$ nie jest wewnętrzne w \mathbf{N}

Łączność

kontrprzykład

$$1, 2, 3 \in \mathbf{N}$$

$$1 \circ (2 \circ 3) = 1 \circ (2 - 3) = 1 - (2 - 3) = 2 \in \mathbf{N}$$

$$(1 \circ 2) \circ 3 = (1 - 2) \circ 3 = (1 - 2) - 3 = -4 \notin \mathbf{N}$$

zatem działanie $a \circ b$ nie jest wewnętrzne w \mathbf{N}

Przemienność

Jeżeli $a, b \in \mathbf{N}$ takie, że $a - b \in \mathbf{N}$, to

$$a \circ b = a - b = b - a = b \circ a$$

Działanie $a \circ b$ nie jest wewnętrzne w \mathbf{N} zatem równość $a \circ b = b \circ a$ nie zachodzi w \mathbf{N} .

iii) $a \oplus b = \frac{1}{2}(a + b)$ (całkowite)

Wewnętrzność

$$-2, 1 \in \mathbf{Z} \quad -2 \oplus 1 = \frac{1}{2}(-2 + 1) = -\frac{1}{2} \notin \mathbf{Z}$$

zatem działanie $a \oplus b$ nie jest wewnętrzne w \mathbf{Z}

Łączność

kontrprzykład

$$-1, -2, -3 \in \mathbf{Z}$$

$$-1 \oplus (-2 \oplus -3) = -1 \oplus \left(\frac{1}{2}(-2 + (-3)) \right) = \frac{1}{2} \left(-1 + \left(\frac{1}{2}(-2 + (-3)) \right) \right) \notin \mathbf{Z}$$

$$(-1 \oplus -2) \oplus -3 = \left(\frac{1}{2}(-1 + (-2)) \right) \oplus -3 = \frac{1}{2} \left(\left(\frac{1}{2}(-2 + (-3)) \right) + (-3) \right) \notin \mathbf{Z}$$

zatem działanie $a \oplus b$ nie jest łączne w \mathbf{Z}

Przemienność

Jeżeli $a, b \in \mathbf{Z}$ takie, że $\frac{1}{2}(a + b) \in \mathbf{Z}$, to

$$a \oplus b = \frac{1}{2}(a + b) = \frac{1}{2}(b + a) = b \oplus a$$

Działanie $a \oplus b$ nie jest wewnętrzne w \mathbf{Z} zatem równość $a \oplus b = b \oplus a$ nie zachodzi w \mathbf{Z}

v) $a \oslash b = b$ (wymierne)

Wewnętrzność

$$\bigvee_{a,b \in \mathbb{Q}} a \oslash b = b \in \mathbb{Q}$$

zatem działanie $a \oslash b$ jest wewnętrzne w \mathbb{Q}

Łączność

$$a, b, c \in \mathbb{Q}$$

$$a \oslash (b \oslash c) = a \oslash c = c$$

$$(a \oslash b) \oslash c = b \oslash c = c$$

Zatem działanie $a \oslash b$ jest łączne w \mathbb{Q}

Wewnętrzność

$$\bigvee_{a,b \in \mathbb{Q}} a \oslash b = b = a = b \oslash a$$

sprzeczność, zatem działanie $a \oslash b$ nie jest wewnętrzne w \mathbb{Q}

vii) $a \triangle b = a + a * b - b$ (rzeczywiste)

Wewnętrzność

$$\bigvee_{a,b \in \mathbb{R}} a \triangle b = a + a * b - b \in \mathbb{R}$$

ponieważ wszystkie działania (dodawania, odejmowania i mnożenia) są wewnętrzne w \mathbb{R} zatem działanie $a \triangle b$ jest również wewnętrzne.

Łączność

kontrprzykład

$$2, 3, 4 \in \mathbb{R}$$

$$\begin{aligned} 2 \triangle (3 \triangle 4) &= 2 \triangle (3 + 3 * 4 - 4) = 2 + 2 * (3 + 3 * 4 - 4) - (3 + 3 * 4 - 4) \\ &= 2 + 22 - 11 = 13 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} (2 \triangle 3) \triangle 4 &= (2 + 2 * 3 - 3) \triangle 4 = (2 + 2 * 3 - 3) + (2 + 2 * 3 - 3) * 4 - 4 \\ &= 5 + 20 - 4 = 21 \end{aligned}$$

$2 \triangle (3 \triangle 4) \neq (2 \triangle 3) \triangle 4$ zatem $a \triangle b$ nie jest łączne w \mathbb{R} .

Przemienność

$$10, 30 \in \mathbb{R}$$

$$10 \triangle 30 = 10 + 10 * 30 - 30 = 30 + 10 * 30 - 10 = 30 \triangle 10$$

$$280 \neq 320$$

zatem działanie $a \triangle b$ nie jest przemienne w \mathbb{R} .

Zadanie 2. Czy (\mathbf{R}, \otimes) , gdzie $a \otimes b = a \cdot b + 3 \cdot a + 3 \cdot b + 6$ jest grupą?

Wewnętrzność

Działania zawarte w działaniu \otimes (mnożenie, dodawanie) są wewnętrzne w \mathbf{R} .

Łączność

Niech $a, b, c \in \mathbf{R}$

$$\begin{aligned}a \otimes (b \otimes c) &= a \otimes (b * c + 3 * b + 3 * c + 6) \\&= a * (b * c + 3 * b + 3 * c + 6) + 3 * a + 3 \\&\quad * (b * c + 3 * b + 3 * c + 6) + 6 \\&= abc + 3ab + 3ac + 6a + 3a + 3bc + 9b + 9c + 18 + 6 \\&= abc + 3ab + 3ac + 3bc + 9a + 9b + 9c + 24\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}(a \otimes b) \otimes c &= (a * b + 3 * a + 3 * b + 6) \otimes c \\&= (a * b + 3 * a + 3 * b + 6) * c + 3 * (a * b + 3 * a + 3 * b + 6) + 3 \\&\quad * c + 6 = abc + 3ac + 3bc + 6c + 3ab + 9a + 9b + 18 + 3c + 6 \\&= abc + 3ab + 3ac + 3bc + 9a + 9b + 9c + 24\end{aligned}$$

$$\bigvee_{a,b,c \in \mathbf{R}} a \otimes (b \otimes c) = (a \otimes b) \otimes c$$

zatem działanie \otimes jest łączne w \mathbf{R} .

Element neutralny

Weźmy $e = -2$ wtedy

$$\bigvee_{a \in \mathbf{R}} a \otimes e = a * -2 + 3 * a + 3 * (-2) + 6 = a$$

czyli -2 jest elementem neutralnym działania \otimes .

Element odwrotny

Niech $a, a^{-1} \in \mathbf{R}$

$$\begin{aligned}a \otimes a^{-1} &= a^{-1} \otimes a = e \\a * a^{-1} + 3a + 3a^{-1} + 6 &= -2 \\a * a^{-1} + 3a + 3a^{-1} + 8 &= 0\end{aligned}$$

Element odwrotny nie istnieje, dlatego (\mathbf{R}, \otimes) nie jest grupą.

Zadanie 3. Czy $(\{-1, 1\}, \cdot)$, gdzie \cdot to mnożenie indukowane z liczb rzeczywistych jest grupą abelową?

Wewnętrzność

\cdot	1	-1
1	1	-1
-1	-1	1

Na podstawie tabelki powyżej można stwierdzić, że działanie mnożenia w $\{-1, 1\}$ jest wewnętrzne, ponieważ żadna z wartości nie wychodzi poza zdefiniowany zbiór.

Łączność

Działanie \cdot jest łączne, ponieważ \cdot jest łączne w \mathbf{R} .

Element naturalny

Na podstawie tabelki, rząd dla wartości 1 zawiera te same wartości co wartości dla kolumn. Zatem elementem naturalnym $(\{-1,1\}, \cdot)$ jest 1.

Element odwrotny

Dla każdej liczby z $\{-1,1\}$ istnieje element odwrotny zatem $(\{-1,1\}, \cdot)$ jest grupą

$$\begin{aligned}1^{-1} &= 1 \text{ bo } 1 * 1 = 1 * 1 = 1 \\ (-1)^{-1} &= 1 \text{ bo } (-1) * 1 = (-1) * 1 = -1\end{aligned}$$

Przemienność

Przemienność, abelowość grupy $(\{-1,1\}, \cdot)$ jest uzasadnione tym, że \cdot jest przemienne w \mathbf{R} .

Zadanie 4. Czy (\mathbf{Z}, \circ) , gdzie $a \circ b = a + b + 2$ jest grupą abelową?

Wewnętrzność

Działanie dodawania zawarte w \circ jest wewnętrzne w \mathbf{Z} .

Łączność

Działanie dodawania zawarte w \circ jest łączne w \mathbf{Z} .

Element neutralny

Weźmy $e = -2$ wtedy

$$\bigvee_{a \in \mathbf{Z}} a \circ e = a + (-2) + 2 = a$$

czyli -2 jest elementem neutralnym działania \circ .

Element odwrotny

Niech $a, a^{-1} \in \mathbf{Z}$

$$a \circ a^{-1} = a^{-1} \circ a = e$$

$$a^{-1} = -a - 4 \text{ bo } a \circ a^{-1} = a + (-a - 4) + 2 = -2$$

zatem $(\{-1,1\}, \cdot)$ jest grupą.

Przemienność

Przemienność, abelowość grupy $(\{-1,1\}, \cdot)$ wynika z przemienności działania dodawania w \mathbf{Z}

Zadanie 5.

- i) Dodawanie jest wewnętrzne w \mathbf{N} ponieważ dodawanie jest wewnętrzne w \mathbf{R}
 Dodawanie jest łączne w \mathbf{N} ponieważ dodawanie jest łączne w \mathbf{R}
 Elementem naturalny
 brak
 Dodawania w \mathbf{N} nie jest grupą
- ii) Dodawanie jest wewnętrzne w \mathbf{Q} ponieważ dodawanie jest wewnętrzne w \mathbf{R}
 Dodawanie jest łączne w \mathbf{Q} ponieważ dodawanie jest wewnętrzne w \mathbf{R}
 Element naturalny
 weźmy $e = 0 \in \mathbf{Q}$

$$\bigvee_{a \in \mathbf{Q}} a + e = e + a = a$$

Element odwrotny

niech $a, a^{-1} \in \mathbf{Q}$

$$a^{-1} = 0 \text{ bo } a + a^{-1} = a + 0 = a$$

zatem dodawanie w \mathbf{Q} jest grupą.

- iii) Dodawanie jest grupą w \mathbf{R} bo

ZAPAMIĘTAJ NATEST!

Grupy abelowe są $(\mathbf{Z}, +, 0)$, $(\mathbf{Q}, +, 0)$, $(\mathbf{R}, +, 0)$, $(\mathbf{C}, +, 0)$,
 $(\mathbf{Q}^*, \cdot, 1)$, $(\mathbf{R}^*, \cdot, 1)$, $(\mathbf{C}^*, \cdot, 1)$ gdzie $\mathbf{X}^* = \mathbf{X} \setminus \{0\}$.

- iv) Dodawanie jest wewnętrzne w \mathbf{Z} podzielnych przez 3 ponieważ dodawanie jest wewnętrzne w \mathbf{R}
 Dodawanie jest łączne w \mathbf{Z} podzielnych przez 3 ponieważ jest łączne w \mathbf{R}
 Element naturalny
 weźmy $e = 0 \in \mathbf{Z}$ podzielny przez 3

$$\bigvee_{a \in \mathbf{Q}} a + e = e + a = a$$

Element odwrotny

niech $a, a^{-1} \in \mathbf{Z}$ podzielny przez 3

$$a^{-1} = 0 \text{ bo } a + a^{-1} = a + 0 = a$$

zatem dodawanie w \mathbf{Z} podzielnych przez 3 jest grupą

- v) Jw. n, zamiast 3
- vi) Dodawanie w zbiorze $\{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$ nie jest grupą ponieważ nie każdy element zbioru ma element odwrotny (9).
- vii) Dodawanie w zbiorze $\{0\}$ jest grupą ponieważ zbiór $\{0\}$ jest podzbiorem \mathbf{R} .
- viii) Dodawanie w \mathbf{Z} nieparzystych nie jest grupą, ponieważ element naturalny nie istnieje dla tego działania.

Zadanie 6.

- i) Mnożenie jest wewnętrzne w $\{\mathbf{Z} \setminus \{0\}\}$ ponieważ mnożenie jest wewnętrzne w \mathbf{R} .
 Mnożenie jest łączne w $\{\mathbf{Z} \setminus \{0\}\}$ ponieważ mnożenie jest wewnętrzne w \mathbf{R} .
 Element naturalny
 weźmy $e = 1 \in \mathbf{Z}$

$$\bigvee_{a \in \{\mathbb{Z} \setminus \{0\}\}} a * e = a * 1 = a$$

Element odwrotny

brak elementu odwrotnego, działanie mnożenia w $\{\mathbb{Z} \setminus \{0\}\}$ nie jest grupą

ii) Mnożenie jest wewnętrzne w \mathbb{Q} ponieważ mnożenie jest wewnętrzne w \mathbb{R} .

Mnożenie jest łączne w \mathbb{Q} ponieważ mnożenie jest wewnętrzne w \mathbb{R} .

Element naturalny

weźmy $e = 1 \in \mathbb{Q}$

$$\bigvee_{a \in \mathbb{Q}} a * e = a * 1 = a$$

Element odwrotny

kontrprzykład

niech $a = 0$ i $a^{-1} \in \mathbb{Q}$

$$a * a^{-1} = 0 * a^{-1} = 0 \neq e$$

zatem działanie mnożenia w $\{\mathbb{Q} \setminus \{0\}\}$ nie jest grupą

iii) Mnożenie jest wewnętrzne w $\{\mathbb{Q} \setminus \{0\}\}$ ponieważ mnożenie jest wewnętrzne w \mathbb{R} .

Mnożenie jest łączne w $\{\mathbb{Q} \setminus \{0\}\}$ ponieważ mnożenie jest wewnętrzne w \mathbb{R} .

Element naturalny

weźmy $e = 1 \in \{\mathbb{Q} \setminus \{0\}\}$

$$\bigvee_{a \in \{\mathbb{Q} \setminus \{0\}\}} a * e = a * 1 = a$$

Element odwrotny

kontrprzykład

niech $a, a^{-1} \in \{\mathbb{Q} \setminus \{0\}\}$

$$a^{-1} = \frac{1}{a} \text{ bo } a * a^{-1} = a * \frac{1}{a} = 1 = e$$

zatem działanie mnożenia w $\{\mathbb{Q} \setminus \{0\}\}$ jest grupą.

iv) Tak jak w przypadku ii

v) Tak jak w przypadku iii

vi) Mnożenie jest wewnętrzne w \mathbb{R}_+ ponieważ mnożenie jest wewnętrzne w \mathbb{R} .

Mnożenie jest łączne w \mathbb{R}_+ ponieważ mnożenie jest łączne w \mathbb{R} .

Element naturalny

weźmy $e = 1 \in \mathbb{R}_+$

$$\bigvee_{a \in \mathbb{R}_+} a * e = a * 1 = a$$

Element odwrotny

kontrprzykład

niech $a, a^{-1} \in \mathbb{R}_+$

$$a^{-1} = \frac{1}{a} \text{ bo } a * a^{-1} = a * \frac{1}{a} = 1 = e$$

zatem działanie mnożenia w \mathbb{R}_+ jest grupą.